

MALE NOVICE.

Izhajajo vsak torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne. — Posamezne številke 20 v. — Po pošti se list ne pošilja

V pouk Gilčvertu, Jeniču in narodnjakom, ki se potegujejo za Švabe.

Pred nami leži „Südmark-Kalender“ za leto 1915. Na strani 110 naletimo na članek „Neues Siedlungsland in der Südmark.“ Ker Gilčvert in Jenič v znani švabski spomenici na vlado tajita, da bi bili njuni varovanci prišli iz političnih ali germanizatoričnih ozirrov v Št. Ilj in okolico, jima je v našem uredništvu na razpolago omenjeni koledar. Tukaj bosta navdušena branitelja pionirjev vsenemškega mostu videla celo slike sedanjih domačij svojih varovancev. Na strani 114 je podoba „Ansiedlung Scholl in St. Egydi.“ Da bosta gg. „narodnjaka“ znala, kdo je ta Scholl, jima povemo, da je to oni človek, ki se je poleg Oehma najbolj potrudil za Gilčverta in Jeniča in je bil v švabski deputaciji, ki je šla k Thalerju.

Südmarka hoče nemštvu zasigurati dohod do Adrije.

Za danes navajamo iz knjige te le zanimive stavke: „Schon seit seiner im Jahre 1839 erfolgten Gründung hat der Verein seine Hauptaufgabe, dem deutschen Gesamtvolke den Zugang zur Adria zu sichern, klar erkannt...“ (Str. 110).

Naselili so narodne voditelje iz Nemčije.

„Hervorragende nationale Führer aus dem Deutschen Reiche sind in der letzten Zeit nach dem sonnigen Lande der Windischen Bücheln gekommen...“ (Str. 113).

Prvi cilj: Ponemčiti vse ozemlje med Špiljem in Mariborom.

„Die an das Besiedlungswerk in den Windischen Bücheln zunächst geknüpfte Aufgabe ist es bekanntlich, die aufblühende Marburger Sprachinsel (bestehend aus der Stadt und acht Umgebungsgemeinden) mit dem zusammenhängenden deutschen Sprachgebiete der Mittelsteiermark unmittelbar zu verbinden. Mit Rücksicht auf die geringe Entfernung der Stadt Marburg vom letzten deutschen Orte Mittelsteiermarks, Spielfeld, ist eine Durchsetzung dieses Gebietes mit deutschen Ansiedlern nicht allzu schwierig...“ (Str. 113.)

Izdatki do 1. julija 1914 : 1 $\frac{1}{4}$ milijona K za ponemčenje Št. Ilja.

„Die Gesamtzahl der bis Ende Juli 1914 von der Südmark angesiedelten Familien beträgt 64 mit 368 Köpfen. Die Gesamtfläche, auf der sich heute die neuen Ansiedlungen ausdehnen, beträgt 1527 Joch. Der bisherige Aufwand (bis 1. Juli 1914) für die geschlossene Besiedlung stellt sich auf 1,230.000 Kronen. Die neuen deutschen Ansiedlungen bilden nunmehr für unser Volk an der südlichen Sprachgrenze nicht nur einen prächtigen Schutzwall, sondern stellen auch ein Schulbeispiel für den Ausbau des deutschen Siedlungswesens.“ (Str. 115).

Südmarka naselila najbolj zagrizene Nemce.

„Ein solches Werk hat nunmehr der Verein Südmark geschaffen — ohne staatliche Hilfe, leider aber auch verfehmt von irregeleiteten Volksgenossen, die in der Ansiedlung von tüchtigen und völkisch zuverlässigen evangelischen Landwirten aus Süddeutschland ein gewolltes Protestantisierungswerk des Vereines Südmark erblicken.“ (Str. 116).

Slovenski duhovniki so krivi, da Südmarki ni šlo vse gladko.

„Das aber schon slovenische Diener Gottes schon des öfteren in unflätigster Weise das deutsche Volk angegriffen und den nationalen Untergang unzähligen, früher eingewanderter deutsch-katholischer Familien verschuldet haben, wird verschwiegen.“ (Str. 116).

Südmarka rabi za boj s Slovenci nemško kri in nemški denar.

„Wir benötigen im völkischen Kampfgebiete deutsches Blut und deutsches Geld. Beides steht uns noch in reichem Masse zu Gebote. Eilen wir daher, eher der slawische Gegner, dessen Macht im Osten bedrohlich anwächst, zu stark wird, um unsere Grenzposten durch eine planmäßige Besiedlung zu erweitern.“ (Str. 116).

Slovenske gorice dobivajo po naseljencih nemški značaj.

„Kein Landstrich in Österreich scheint sich dermalen hiefür besser zu eignen wie das Gebiet der Windischen Bücheln (Št. Ilj), die Dank der Besiedlungsarbeit der Südmark allmählich ein

deutsches Gepräge annehmen und schon jetzt als wertvolles Neuland unseres Volksgebietes in Mitteleuropa anzusehen sind". (Str. 116).

Sramotenje slovenskih domačinov. — Südmarka prizna, da je kupila posestva od Slovencev.

„Zum Schlusse seien noch alle Freunde deutscher Schutz- und Siedlungsarbeit eingeladen, sich einmal von der schönen Entwicklung des obgeschilderten Werkes an Ort und Stelle zu überzeugen. Ist doch der Ausgangspunkt der Besiedlungstätigkeit Egydi-Tunnel leicht zu erreichen. Wer das anmutige, an landwirtschaftlichen Segen reiche Hügelland durchwandert und dort die schmucken Ansiedlungsgehöfte, die zumeist an die Stelle ehemaliger, schauderhaft verwahrloster windischer Besitze getreten sind, kennen gelernt, der wird ein warmer Anhänger der deutschen Besiedlungsarbeit bleiben...“ (Str. 116).

* * *

Čemu smo prinesli te citate iz Südmarkinega letnega poročila? Ker Jenič in Gilčvert tajita, da bi bili Švabi, za katere se potegujeta, Südmarkini, t. j. vsenemški naseljenci. Onim, ki ne razumejo nemškega besedila, svetujemo, da se obrnejo do g. solicitorja Gilčverta. Ta jim bo za mali bakšiš gotovo radevolje predstavil nemško besedilo na slovensko. Čitatelji bodo iz citatov tudi spoznali kak satanski načrt je imela Südmarka na črti Špilje—Maribor. Gilčvert in Jenič trdita, da so Švabi „indiferentni“ itd. Tu pa vidite, da so prišli v naše kraje gradit vsenemški most najbolj zagrizeni Germani. Za vse to je žrtvovala Südmarka samo do 1. julija 1914 1 1/4 milijona kron. Pokupila je večinoma slovenska posestva (Gilčvert pa trdi drugače). Če še pomislimo, da je izmed 600 naseljencev, ki živijo v okrožju Št. Ilja, skoro polovico naseljenecv Heimstatta, ki je bilo še bolj zagrizeno društvo kot Südmarka, lahko preračunamo tudi brez „dohtarjev“, da je vsenemška naseljeniška propaganda žrtvovala za ponemčenje teh zalih slovenskih obmejnih krajev nad dva milijona kron.

Toliko treznim ljudem v resen premislek. Na dlani je: kdor stori za te zaklete sovrage slovenskega imena le en korak, se res ne more več šteti med Slovence, da ne rabimo hujega izraza. In žalostno, trikrat žalostno je, da se najdejo še Slovenci, ki početje Gilčvertovo in Jeničevo skušajo zagovarjati in olepšati. In dobijo se celo slovenski listi („Jugoslavija“ in „Marib. Delavec“), ki dajejo na razpolago svoj prostor, da se zagovarjajo ljudje, ki so se zavzeli za — tujce — Švabe!

Ljubezen do Švabov.

Piše se nam:

„V „Mariborskem Delavcu“ sta Jenič in Gilčvert priobčila neka pojasnila, Jenič v izvenredniškem delu kratko, po obliki nežaljivo, Gilčvert

v uredniškem delu dolgovezno in neumno kolobocijo, zabeljeno z nepojmljivo aroganco. Iz vsega doslej znanega materijala sklepamo sledeče, in mislimo, da se ne bomo veliko motili: Obstoja neka tajna družba oseb, ki — seveda za mastne profite — eksploatira preganjane nemške kapitaliste s tem, da jim pomaga napram našim državnim oblastim in odredbam. Dotična družba je hotela izrabiti tudi šentiljske Nemce in napraviti ž njimi dober kšeft. V dotični družbi so postavili prošnjo v srbohrvaškem jeziku ter najeli Jeniča in Gilčverta, da prošnjo prevedeta na slovenski in nemški jezik ter pridobita zanjo šentiljske Nemce in župana Thalerja. Kakšno je razmerje Jeniča in Gilčverta napram družbi, je za nas brez pomena; obstoj take družbe je s pojasnili Jeniča in Gilčverta dokazan; dolžnost države je, da poseže v ta panamski škandal. Nerazumljivo nam je obnašanje naše javnosti, zlasti našega časopisja, ki tako molči o tej korupcijski zadevi. Male železničarje in učitelje odstavljamo, za denarno izrabljanje velikih nemških bogatašev se pa ustanavljajo tajne agencijske družbe, in jim za dober denar penujajo svojo pomoč — proti naši državi.“

O p o m b a u r e d n i š t v a: Ali temelji mnenje g. dopisnika o tajni družbi na pravi podlagi, bo pokazala bodočnost. V zadevi Gilčvert-Jenič smo dobili toliko dopisov od vseh strani, da ne moremo vseh priobčiti. Vsak resničen rodoljub obsoja to kupčijo s Švabi.

Zahvala francoske misije.

Načelnik francoske misije v Mariboru, gospod Emanuel Kerrien, je poslal ravnateljstvu Cirilove tiskarne sledečo zahvalo za čestitke francoskemu narodnemu prazniku: Poročnik francoske misije v Mariboru pošilja zelo odkritosrčno zahvalo voditeljem, slovenskim časnikom, slov. društvom in sploh vsem osebam, ki so izrazile svojo simpatijo Franciji, bodisi ob priliki francoskega narodnega praznika dne 14. julija, kakor tudi ob priliki jugoslovanskega narodnega praznika, rojstnega dne kralja Petra, dva dni poprej. Maribor, 16. julija 1919.

Pozor na potovanje v Nemško Avstrijo.

Iz Špilja poročajo:

Kontrola potnikov, ki potujejo preko Špilja v Nemško Avstrijo, je zadnji čas v Lipnici zelo stroga. Nemški kontrolni organi gledajo na vsako malenkost. Veliko oseb iz Jugoslavije čaka v Lipnici, a jih ne pustijo ne naprej ne nazaj. Mnogi so že brez vseh sredstev. Šikane jugoslovanskih potnikov so tako velike, da se že celo Nemci zgražajo nad tem. Svarimo naše ljudi, naj nihče ne potuje v Nemško Avstrijo, če ni ravno nujna potreba. Če pa že mora potovati, pa si naj poprej oskrbi vse predpisane potne dokumente. Opozorite o tem svoje prijatelje.

Celovec je še vedno naš!

Po Mariboru širijo temni elementi vesti, da morajo Slovenci izprazniti Celovec in okolico. Te vesti so od prve do zadnje zlagane in izmišljene. Jugoslovanske čete so še vedno gospodarice Celovca.

Razne novice.

Izlet mariborskih Orlov in Orlic v Jarenino, v nedeljo 13. t. m. se je vršil, le škoda, da je vreme nagajalo. Jareninčani so ljubeznivo in gostoljubno izletnike sprejeli, za kar jim bodi izrečena prisrčna zahvala. Na zdar!

Strokovna zveza slovenskih vajencev v Mariboru vabi vse odbornike k odborovi seji, ki se vrši v petek, dne 18. t. m., ob pol 8. uri zvečer. Pridite zanesljivo! — Vsi člani skupine vajencev pa naj pridejo v ponedeljek, dne 21. t. m. ob pol 7. uri zvečer v Flosarsko ulico k važnemu sestanku.

Zborovanje Slovenske Dijaške Zveze v Ljubljani. Vsak dijak, ki se hoče udeležiti zborovanja SDZ v Ljubljani dne 8. in 9. avgusta in želi dobiti hrano in stanovanje v Ljubljani, naj se zanesljivo javi potom dopisnice in obenem naznači svoje počitniško bivališče na tajnika Franjo Jegliča v Ljubljani, sv. Petra cesta 91, najkasneje do dne 20. julija. — Ker obeta postati to zborovanje zelo zanimivo in koristno, naj se ne zdi nobenemu katoliško mislečemu dijaku škoda časa in denarja. — Dne 2., 3. in 4. avgusta t. l. pa se vrši na Homecu pri Ljubljani zanimiv socialni tečaj. Da se bo poskrbelo za hrano in stanovanje, naj se javi vsak udeleženec pri g. N. Kolareku, bogoslovcu v Zagrebu, Kaptol 29.

Slov. Bistrici je včeraj pretila nova katastrofa. Vsled deževja narastla Bistrica je na več mestih izstopila. Posebno visoko je izstopila Ložnica. Narastla je tako visoko, da je bil promet nemogoč. Oba potoka sta poplavlila celo dolino. Kar prej ni uničila toča in vihar ter naliv, je sedaj pokončala povodenj. Valovi so se včeraj celo bližali mestu. Na lice nesreče je vojaška oblast poslala oddelek pionirjev. Glavar doktor Lajnšič je zaprosil pri vladi 200.000 K podpore za prvo silo ponesrečencem. Človeških žrtev hvala Bogu ni.

Pri Sv. Arehu na Pohorju se vrši v nedeljo, 20. t. m. cerkvena slavnost. Dopoldne bo več sv. maš, tudi procesija in pridiga ob 10. uri, a popoldne se vrši v Ruški koči in na trati neprisljuna domača zabava. Domačini in planinci na plan!

Mariborsko mestno poveljstvo se je z dnem 17. julija preselilo na Glavni trg šte. 2 poleg „Velike kavarne“ (preje Theresienhof).

Revni članicam „Marib. slov. ženskega društva“. Odbor „Marib. slov. ženskega društva“ se je obrnil na kopališčna ravnateljstva vseh slovenskih kopališč in kopališč hrvaškega Zagorja s prošnjo, da dovolijo letno dvema ali eni revni članici „Marib. slov. ženskega društva“

brezplačno zdravljenje t. j. brezplačne kopelji, stanovanje in zdravniško oskrbo ter oprostitev kopališčnih taks. Dosedaj so prošnjam ugodile kopališčne uprave: Rimskih Toplic (za dve članici), Krapinskih Toplic (za dve članici) in Varaždinskih Toplic (za eno članico od 1. sept. naprej). Pozivljamo naše revne članice, da se oglasijo s tozadevno prošnjo do 1. avgusta. Prošnji morata biti priloženi zdravniško spričevalo in ubožno spričevalo, naslovi naj se pa na tajnico go. Ivanko Lipoldovo, Maribor, Parkova ul. 18.

Mariborsko slovensko žensko društvo opozarja na dobrodelno igro, ki jo uprizori prihodno nedeljo, šola v Krčevini, v prid mariborskemu sirotišču ter vabi zavedno občinstvo, da se je udeleži.

Nove nakupovalne karte. Namesto izdanih družinskih-nakupovalnih kart pridejo z 20. t. m. nove. Stranke se naj zgledajo z dosedanjo nakupovalno karto pri trgovcih ali v mestni prodajalni kot odjemalci, na odrezku II se morajo podpisati, na kar se bode odrezek I pri zglaševalnem uradu izgotovil in stranki lastnoročno oddal. Odrezek III služi za kontrolo pri oddaji krušnih kart, kjer je prirasten kakor tudi odhajanje oseb na dosedanji način prijaviti. Stranka mora jemati na karte navezane predmete kakor: petrolej in sladkor na dotičnem mestu, kjer se je kot odjemalec prijavil. Vse druge predmete lahko kupi v različnih trgovinah. Mestna prodajalna in trgovci smejo izdati nakupovalne karte le strankam, ki že iste posedujejo, ali kateri predložijo potrdilo, da so prijavljeni pri oddaji krušnih kart. Da se zabrani dvojna prijava, je strankam pri prijavljanju odvzeti stare nakupovalne karte ali potrdila prijav in iste oddaji krušnih kart izročiti. Cenejša živila dobivajo od 20. julija naprej edino le dela nezmožne osebe. Te se ne smejo nikjer kot odjemalci vpisati, temveč morajo z izkazom njihovih dosedanjih nakupovalnih kart pri oddaji krušnih kart za v Freihausgasse se nahajajočo prodajalno veljavno nakupovalno karto prositi. Člani hranilnice in konzumnega društva, kakor tudi železničarji dobijo nakupovalne karte pri njihovem mestu za oddajo živil. Mestni magistrat Maribor, dr. Pfeifer, s. r.

Kaj pa to? Poročila sta se dne 14. julija imejiteljica gostilne „Maribor“ gspđ. Vali Švajger, hčerka slovenskega magistratnega ravnatelja s slovenskim magistratnim uradnikom gosp. Schober. Poroča se je vršila v — evangeljski cerkvi v Mariboru. Poročenca sta pred poroko odpadla od katoliške k nemški lutrovski veri. Odpadniška kuga, ki je okuževala poprej nemške uradnike na mariborskem magistratu, se je lotila sedaj tudi slovenskih uradnikov. Hčerka slovenskega uradnika in slovenski uradnik si torej iščeta tolažbe v nekdanji nemški lutrovski veri. Res lepe reči!

Mariborski protestantje in kraljev rojstni dan. Kakor poroča „Cillier Zeitung“ se je vršila v celjski protestantovski cerkvi v soboto ob priliki kraljevega rojstnega dne ob 11. uri svečana cerkvena božja služba. Kaj pa mariborski pro-

testantje?! Saj vendar imajo svojega vikarja, a o kakšni božji službi v proslavo kraljevega rojstnega dne nismo nič slišali. Kaj pa pravijo naše oblasti k temu?!

Še enkrat vprašamo: Zakaj ne pusti magistrat pisati obrtnikom imena tvrdk v slovenskem pravopisu. Kje je tu logika? Zahteva se slovenske napise, a če trgovec napravi namesto Hans ali Johann — Ivan, pa mu magistrat zapove, da se mora firma glasiti: Johann. Te modrosti pa ne razumemo! Ako se mora tvrdka res tako pisati, kakor je registrirana, potem morajo ostati v Mariboru vsi napisi nemški, ker tvrdke so registrirane nemški. Ali ni tako?! Potem pa magistrat ravna seveda nepostavno, ako sili trgovce, da morajo imeti slovenske napise! Vsaj mi priprosti ljudje tako mislimo. Človeška modrost bi po naši sodbi bila potemtakem morala zapovedati trgovcem in obrtnikom, da naj dajo svoje tvrdke slovenski registrirati in potem naj napravijo v smislu nove registracije slovenske napise. Zdaj pa bomo imeli po slovenskem Mariboru slovensko označbo tvrdke ali obrti — ter nemška ali potvorjena imena. Res polmiš politič, da tega ne primerjamo še čemu hujšemu!!

Christan Voller & Sohn. Nedavno je obešal kot v posmeh k odredbi mariborskega magistrata znani vinski trgovec in vsenemški agitator v Leitersbergu na strehi svoje hiše trgovski napis z zgori navedenim besedam. V njegovi hiši se vsak večer zbirajo najhujši vsenemški hujskači, (Wernitznigg, Berničnik) odstavljene nadučitelje, kateremu se iz dobrote celo pusti stanovanje v krčevinski šoli med tem ko morajo naši učitelji

daleč okrog iskati slabih prostorov. Bilo bi dobro, da bi se naša komisija zanimala tudi za to družbo.

Trgovec Karel Saria ima poleg slovenskega še tudi napis „Gemischte Warenhandlung.“ Slikal je zopet znani Sorko.

Proč ž njim! Veliki prijatelj socialnih demokratov je postal načelnik delavnic južne železnice v Mariboru, prijatelj tistih socialnih demokratov, ki izpodkopujejo tla naši novi državi in so očitni nasprotniki Jugoslavije. Slovenski delavci, kateri so morali pod starim režimom toliko pretrpeti in kateri so se izkazali vsikdar zvesti in zanesljivi napram novi naši državi, zlasti v zadnjih štrajkih, pa očitno prezira in se izraža o njih tako nesramno, kakor bi ne bil storil niti najhujši socialni demokrat. In še mnogo bi se še dalo povedati o delovanju načelnika, a za danes bodi dovolj. A le to še dostavim, da želje in zahteve naše so, da nam ta načelnik ne bo več gospodoval, Naj gre tje, kamor ga vleče srce, in tamkaj lahko zabavlja čez slov. železničarje kakor hoče, a tukaj v slov. Mariboru se ne pusti zaničevati od njega, kateri je sam sin slov. matere, a svoji domovini več škoduje kakor koristi. Slov. železničarji.

Poštna zveza s Ptujem. Poleg zveze z ambulancami na progi Maribor—Kotoriba v vlakih št. 205 in 2286 se je uredila začevši s 25. junijem še zveza z vlakoma št. 207a in 208, toda za sedaj samo za pisemske pošiljatve, tako, da ima Ptuj z in od glavne proge Ljubljana—Maribor dvakratno zvezo in sicer enkrat popolno in drugikrat omejeno na pisemske pošiljatve.

INSERATI.

Oznaniša Union-Propagande, Maribor.

Preselitev tvrdke pohištva ERNEST ZELENKA

iz Gosposke ulice 25, v

Šolsko ulico šte. 5,

naznanja uljudno podpisani p. n. občinstvu, proseč, da bi mu dosedanja, kakor novi naročevalci nadalje izkazali opravičeno, dolgoletno zaupanje ter ga počastili z novimi naročili. — Vedno velika zaloga v pohištvu, sobnih okraskov tapet itd.

ERNEST ZELENKA

tvrdka pohištva, tapetnik, dekorater in zapriseženi strokovnjak-veščak.

Samo Šolska ulica št. 5.

POZOR!

Biči iz usnja . . .	K	2-50
jermenje za cepe . .	„	2-50
goži za cepe . . .	„	2-50
kose 70—100 cm		
dolge á K 12—do	„	16—
brusni kamni á . .	„	2-50
srpi á K 5.50, 6—	„	6-50
glavni robci lepo		
pisani á	„	16—
moške predpasnike	„	6—
ženske predpasnike	„	4—
K 12—do	„	16—
oxford srajce za		
fante	„	45—
plavotisk, celiri, oxfordi, platno		
belo, klot črni batisti. — Raz-		
pošilja po celem kraljestvu		

Kom. skladišče

ALOJZIJ GNIUŠEK,

Maribor Glavni trg št. 6

Trgovci znaten popust.

Goveja črevesa,

80 vinarjev kom. za glaže (Einsiedelgläser) privezati. Služi kot pergamentpapir. Pri Ivanu Zaff Pobrežje. 118

Krema črna

in rumena za čevlje, ličilo (wicks) fino brivsko milo, rižni škrob, pralno milo, toaletno milo, cigaretni papir in tuleki (Hilse), riž, kavo in razno drugo blago, dobavlja najceneje trgovska agentura in komisija MARTIN STADLER v Mariboru ob Dravi, Bismarkova cesta 17.

„KORUNA“

prva češka zavarovalnica na življenje v Pragi se slavnemu občinstvu najtopleje priporoča. Mart. Stadler, zastopnik za Slov. Štajersko v Mariboru ob Dravi, Bismarkova cesta št. 17.

Obleke

od preproste do vsakovrstne najfinejše, domače, dobro in vestno delo, vsake velikosti, izborne kakovosti izdeluje točno in solidno ter prodaja

ALOJZIJ ARBEITER,

Maribor, Dravska ulica št. 15, (pri starem mostu). 719